

Riigi Teataja

Nr. 39.

20. mail 1930.

Nr. 39.

- Art. 241. Lõhkeainete, kaltsium-karbiidi, atsetüleeni, laskeriistade ja püssitongide seadus.
242. Seakasvatuse edendamise ja peekoni hindade kindlustamise fondi seaduse teostamise määrus.
243. Riigikaitselise kasvatuse ja õpetuse korraldamise ja kontrollimise määrus õppeasutistes.
244. Määrus tolli tagasimaksmise kohta tünnimaterjali eest, mis tarvitatud eksporteeritud võitunnide valmistamiseks.
245. Määrus Moisekatsi vallas asuvate riigistatud maade kasutajailt nõutava kinnisvarade-maksu õiendamise tähtaja pikendamise asjas.
246. Otsus Otepää alevi administratiiv-piirkonna laiendamise asjas.
247. 3. jaoskonna tööinspektori ringkonna kohta vastu võetud otsused.
248. Tulekustutuseabinõude juurdevedamise taksid Valga linnas.

Riigikogu poolt 9. mail 1930 vastu-
võetud

241. Lõhkeainete, kaltsium-karbiidi, atsetüleeni, laskeriistade ja püssitongide seadus.

I. Lõhkeainete valmistamine.

§ 1. Erasisikuile on lubatud valmistada lõhkeaineid ainult sellekohaseis vabrikuis.

Hariliku salpeeter-püssirohu valmistamise kohta maksavad §§ 13—20 eeskirjad.

§ 2. Lõhkeainetevabrikuis võib valmistada ainult neid lõhkeaineid, mille tarvitamise lubanud Majanduseminister kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga.

Lõhkeained, mille koosseis ja omadused tundmata, uuritakse läbi enne loaandmist nende tarvitusele võtmiseks.

§ 3. Lõhkeainetevabrikute asutamiseks on tarvilik Majanduseministri nõusolek, mis antakse kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga. Tähendatud vabrikud seatakse sisse ja avatakse tööstuseettevõtete kohta ettenähtud korras (Suur-, kesk- ja väiketööstuse seadus RT 28 — 1920). Majanduseministerrium teatab vabrikute sisseseadmisest ja avamisest kohalikule prefektile.

§ 4. Lõhkeainetevabrikute omanikeks ja pidajaiks, samuti valitsejaiks ja tegelikeks tööjuhatajaiks võivad olla ainult Eesti Vabariigi kodanikud. Tegelikuks tööjuhatajaks

võib olla isik, kellele Majanduseminister annab sellekohase loa, arvestades tema hariduslikku ettevalmistust ja praktilisi kogemusi lõhkeainete alal.

§ 5. Lõhkeainetevabrikud peavad asuma eemal linnade ja alevite piirest, raudtee alla võõrandatud maa-alast, igasuguseist hooneist, ehitusist, avalikest teist ja laevasõidu-jõgedest ning -kanaleist:

1) vähemalt 750 meetrit, kui hooned, kus valmistatakse ja hoitakse lõhkeaineid, on ümbritsetud mullavalliga;

2) vähemalt 1500 meetrit, kui mullavallid puuduvad tähendatud hoonete ümber.

§ 6. Maa-ala, mis tarvilik eelmises (5) paragrahvis tähendatud tingimuste püsivaks täitmiseks, peab olema ettevõtja omandus või tema poolt renditud terveks vabriku kestuse ajaks.

§ 7. Lõhkeainetevabrikute ja nende ladude järelevalve teostamiseks määrab Majanduseminister tarviduse korral erilised inspektoriid, kellele vabrikute omanikud peavad andma tarvitada eluruumid vabrikute juures.

§ 8. Majanduseministril on õigus toimetada lõhkeainetevabrikute järelevaatust komandeeritavate ametnikkude kaudu. Ka kohalikul prefektil on õigus toimetada järelevaatust. Prefekt teatab järelevaatuse tagajärgedest Majanduseministrile.

§ 9. Lõhkeainete alatiseks hoidmiseks määratud vabrikuteladudes ei tohi olla korraga üle 25.000 kg lõhkeainet.

§ 10. Inspektorid (§ 7) ja teised vabrikute järelevaatus toimetavad isikud (§ 8) peavad hoidma saladuses neile teatavaks saanud andmed nende tööstustehniliste iseäralduste kohta, mis on vabriku tööstuslikuks saladuseks.

§ 11. Vabrikuomanik või -pidaja tasub riigile inspektorite (§ 7) ülalpidamiseks tarvilikud summad, samuti vabrikute järelevaatusel ametnikkude komandeerimise (§ 8) kui ka lõhkeainete uurimise (§ 2) kulud. Kui lõhkeainete uurimist toimetatakse kolmandate isikute taotlusel, tasuvad nemad uurimise kulud. Majanduseminister määrab, kokkuleppel Riigikontrolöri, käesolevas (11) paragrahvis tähendatud kulude lähemad tingimused ja tasumise korra.

§ 12. Majanduseminister annab, kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Hariduse- ja sotsiaalministriga, lähemad määrused vabrikute ja nende ladude ehitamise ja pidamise, lõhkeainete väljaandmise, vabrikutes töötamise, vabrikute järelevalve teostamise ja järelevaatus toimetamise kohta.

II. Era püssirohuvabrikud.

§ 13. Erasisikud võivad sõest, väavlist ja salpeetrist valmistada ja ümber töötada igat sorti püssirohtu vabrikuis, mis ehitatud §§ 14—20 ettenähtud eeskirjade kohaselt.

§ 14. Püssirohuvabrikute omanikeks ja pidajaks, samuti valitsejaks ja tegelikeks tööjuhatajaks võivad olla ainult Eesti Vabariigi kodanikud. Tegelikuks tööjuhatajaks võib olla isik, kellele Majanduseminister annab sellekohase loa, arvestades ta hariduslikku ettevalmistust ja praktilisi kogemusi lõhkeainete alal.

§ 15. Püssirohuvabrikuid võib seada sisse ja avada § 3. ettenähtud korras.

§ 16. Püssirohuvabrikud peavad asuma eemal linnade ja alevite piirest, raudtee alla võõrandatud maa-alast, igasuguseist hooneist, ehitusist, avalikest teist ja laevasõidu-jõgedest ning -kanalist:

1) vähemalt 600 meetrit, kui hooned, kus valmistatakse ja hoitakse püssirohtu, on ümbritsetud mullavalliga;

2) vähemalt 1200 meetrit, kui mullavallid puuduvad tähendatud hoonete ümber.

§ 17. Maa-ala, mis tarvilik eelmises (16) paragrahvis määratud tingimuste püsivaks täitmiseks, peab olema ettevõtja omandus või tema poolt renditud terveks vabriku kestuse ajaks.

§ 18. Püssirohuvabrikus ei tohi hoida korraga üle 15.000 kg püssirohtu.

§ 19. Majanduseminister teostab püssirohuvabrikute ja nende ladude järelevalvet kas

komandeeritavate ametnikkude või eriliste inspektorite kaudu.

Vabrikuomanik või -pidaja tasub niisuguse järelevalvega seotud kulud. Ka kohalikul prefektil on õigus toimetada järelevaatus; prefekt teatab järelevaatus tagajärgedest Majanduseministrile.

§ 20. Majanduseminister annab, kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Hariduse- ja sotsiaalministriga, lähemad määrused püssirohuvabrikute ja nende ladude ehitamise ja pidamise, püssirohu väljaandmise, vabrikuis töötamise, nende järelevalve teostamise ja järelevaatus toimetamise kohta.

III. Püssirohuga ja muude lõhkeainetega kauplemine, nende hoidmine ja vedu.

§ 21. Erasisikuile on lubatud kaubelda jahipüssirohuga ja teiste lõhkeainetega selleks eraldi sisseseadud ladudes. Peale selle erasisikud võivad kaubelda jahipüssirohuga ka kaupluis.

Era püssirohuvabrikute pidajail on õigus kaubelda nende poolt valmistatud jahipüssirohuga nii otsekohe vabrikuis kui ka väljaspool neid ehitatud ladudes. Viimasel juhul need isikud on kohustatud muretsema eraldi load.

§ 22. Tarvitaja võib osta lõhkeaineid vabrikuis ja ladudest ainult kohaliku politseikomisari tunnistuse põhjal. See tunnistus jääb vabriku- või laopidaja kätte, kes kohustatud selle hoidma alal.

§ 23. Mäetööstuses tarvilikkude lõhkeainete eralaod käivad Mäeseaduse (RT 30 — 1927) eeskirjade alla.

§ 24. Jahipüssirohuga ja muude lõhkeainetega kauplejail peab olema peale äritunnistuse veel eritunnistus tähendatud ainetega kauplemiseks.

§ 25. Majanduseminister annab oma äranägemisel, ära kuulunud Kohtu- ja sise- ning Kaitseministri arvamised, loa jahipüssirohu ja muude lõhkeainete ladude sisseseadmiseks ja nende avamiseks. Majanduseministeerium saadab ärakirjad väljaantud tunnistustest kohalikule prefektile teadmiseks.

Kohalik prefekt annab tunnistused jahipüssirohuga kauplemiseks kaupluis.

§ 26. Eraladudes on lubatud hoida igas üksikus hoones kuni 1.500 kg jahipüssirohtu või muid lõhkeaineid.

§ 27. Jahipüssirohu ja muude lõhkeainete ladude pidamise tunnistuses tähendatakse, kuipalju püssirohtu ja muid lõhkeaineid võib pidada laos.

§ 28. Ladude pidajad võivad jahipüssirohtu ja muid lõhkeaineid omandada ka üks teiselt.

§ 29. Era püssirohuvabrikute ja -ladude pidajad on kohustatud pidama nõõrraamatuid nii vabrikus valmistatud kui ka vabriku või lao poolt omandatud ja müüdud jahipüssirohu ja muude lõhkeainete sissekandmiseks, ära tähendades ostjad, kes omandavad lõhkeaineid ükskõik missugusel hulgal, jahipüssirohtu aga üle § 31. tähendatud määrade. Kohalik prefekt kinnitab need raamatud oma allkirjaga ja pitsatiga.

§ 30. Kauplusis, kus kaubeldakse jahipüssirohuga, ei tohi olla üle 12 kg püssirohtu. Kauplustepidajad võivad omandada jahipüssirohtu vastaval määral ladudest ja püssirohuvabrikust.

§ 31. Kaupmehed ja era püssirohuvabrikute pidajad võivad müüa ostjale jahipüssirohtu korraga kuni 2 kg, ilma et ostjalt nõutakse tunnistust. Püssirohtu üle selle hulga võib müüa kohaliku politseikomissari tunnistuse järgi. See tunnistus jääb kaupmehle või era püssirohuvabriku pidajale, kes kohustatud selle hoidma alal.

§ 32. Püssirohumüük alaealistele on keelatud. Samuti on keelatud alaealistele kaubelda püssirohuga ja muude lõhkeainetega.

§ 33. Vabrikust lastakse välja püssirohtu ja muid lõhkeaineid ainult kindlais, hädaohutuis ja panderollitud pakkides. Ainult samades pakkides võib hoida ja müüa püssirohtu ja muid lõhkeaineid; lahtine müük on keelatud.

§ 34. Püssirohu- ja muude lõhkeainete vabrikuis ja ladudes võib kaubelda ainult päeva- või elektrivalgusel.

§ 35. Püssirohu- ja muude lõhkeainete vabrikute ja ladude pidajad on kohustatud tarvitusele võtma kõik abinõud õnnetuste ärahoidmiseks nii vabrikute ja ladude sisseadmisel kui ka neis töötamisel.

§ 36. Era püssirohu- ja muude lõhkeainete laod peavad asuma eemal linnade ja alevite piirest, raudtee alla võõrandatud maalalast, igasuguseist hooneist, ehitusist, avalikest teist ja laevasõidu-jõgedest ning -kanaldest:

1) vähemalt 350 meetrit, kui hooned, kus hoitakse püssirohtu või muid lõhkeaineid, on ümbritsetud mullavalliga;

2) vähemalt 700 meetrit, kui mullavallid puuduvad tähendatud hoonete ümber.

§ 37. Era püssirohu- ja muude lõhkeainete laod võivad asetseada gruppidenä, kuid tingimusel, et iga laohoone oleks piiratud

mullavalliga, et neis hooneis hoitava püssirohu ja muu lõhkeaine üldhulk ei ületaks 4500 kg ja et ühes ja samas kohas mitme sarnase püssirohu- või muu lõhkeaine lao ja gruppide asetamisel kaugus gruppide vahel ei oleks alla 1 km.

§ 38. Erasisikuil ei tohi olla kaasas raudteil, laevul ja avalikes sõidukeis mitte üle 2 kg püssirohtu ega muid lõhkeaineid, ning seejuures ainult neis pakkides, milles püssirohi või muu lõhkeaine lastud välja laost (kauplusest). Erasisikuile kuuluvat püssirohtu ja muud lõhkeainet, suuremal määral kui 2 kg, veetakse raudteil ja laevul määruse alusel, mis antakse § 39. ettenähtud korras.

Erasisikuile on lubatud jahipüssirohtu kaasa võtta ka püssirohusarvedes, kuid mitte üle 2 kg.

§ 39. Majanduseministril on õigus, kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga, anda määrusi ladude sisseadmise ja neis jahipüssirohu ja muude lõhkeainete hoidmise ja müümise kohta. Teedeminister, kokkuleppel Majanduse- ning Kohtu- ja siseministriga, annab määrused püssirohu ja muude lõhkeainete veo kohta.

§ 40. Kui era püssirohu- ja muude lõhkeainete ladudes nende ehituse, neis püssirohu või muu lõhkeaine hoidmise või sellega kauplemise kohta käivate eeskirjade täitmatajätmise tõttu hädaoht ähvardab, teeb kohalik prefekt korralduse lao sulgemiseks ja algatab ühtlasi süüdlaste kohtulikku jälgimist.

IV. Kaltsium-karbiidi hoidmine ja müük ning atsetüleeni valmistamine ja tarvitamine.

§ 41. Kaltsium-karbiidi ladude ehitamiseks ja pidamiseks, samuti atsetüleeni valmistamiseks aparaatide ülesseadmiseks ja nende kasutamiseks peab olema Majanduseministriumiluba.

§ 42. Eelmise (41) paragrahvi eeskiri ei ole maksev riigile kuuluvate asutuste kohta. Samuti on õigus loata:

1) hoida kaltsium-karbiiti koduseks tarvituseks kuni 5 kg;

2) kasutada atsetüleeni valmistamise aparaate, mille tunnivõime ei ületa 100 lt gaasi ja mis ei mahuta enesesse üle 2 kg kaltsiumkarbiiti, kusjuures aparaatide töösurve ei tohi tõusta üle $\frac{1}{10}$ atmosfääri manomeetri järgi.

§ 43. Majanduseminister annab, kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Teedeministriga, lähemad määrused kaltsium-karbiidi hoidmise, veo ja müügi, samuti atsetüleeni valmistamise, tarvitamise ja veo kohta.

V. Laskeriistade valmistamine, pidamine ja laskeriistadega ning laske-
moonaga kauplemine.

§ 44. Laskeriistade valmistamise vabrikute asutamiseks on tarvilik Majanduseministri nõusolek, mis antakse kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga. Tähendatud vabrikud seatakse sisse ja avatakse tööstuse-ettevõtete kohta ettenähtud korras (Suur-, kesk- ja väiketööstuse seadus RT 28 — 1920). Majanduseministeerium teatab kohalikule prefektile vabrikute sisseseadmisest ja avamisest.

§ 45. Eraisikuile on keelatud erilise loata valmistada laskeriistu, mis sama kaliibriga kui kaitseväs tarvitatavad, samuti tähendatud laskeriistade osasid.

§ 46. Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi laskeriistade valmistamise, parandamise, pidamise ja kandmise ning laskeriistadega ja laskemoonaga kauplemise kohta ja maksustada laskeriistade kandmise ja pidamise ning laskeriistadega ja laskemoonaga kauplemise lubasid. Maksu ülemmääraks on: laskeriistade kandmise ja pidamise lubadelt — 5 krooni ja laskeriistadega ja laskemoonaga kauplemise lubadelt — 20 krooni aastas. Nende maksu-
määrade hulka on arvestatud ka omavalitsus-
tele vastavate seaduste alusel kuuluv osa.

VI. Püssitongide valmistamine ja
pürotehnilised laboratooriumid.

§ 47. Püssitongide vabrikute ja pürotehniliste laboratooriumide asutamiseks on tarvilik Majanduseministri nõusolek, mis antakse kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga. Tähendatud vabrikud ja laboratooriumid seatakse sisse ja avatakse tööstuseettevõtete kohta ettenähtud korras (Suur-, kesk- ja väiketööstuse seadus RT 28 — 1920). Majanduseministeerium teatab kohalikule prefektile vabrikute ja laboratooriumide sisseseadmisest ja avamisest.

§ 48. Püssitongide vabrikud ja pürotehnilised laboratooriumid peavad asuma eemal:

1) vähemalt 160 meetrit linnade, alevite, alevikkude ja külade piirest, raudteede alla võõrandatud maa-alast, igasuguseist hooneist ning ehitusist, ja

2) vähemalt 85 meetrit avalikest teist, laevasõidu-jõgedest ja -kanaleist.

§ 49. Püssitongide vabrikuis ja pürotehnilis laboratooriumes ei tohi hoida korraga üle 20 kg püssirohtu või muid lõhkeaineid.

VII. Lõppeeskirjad.

§ 50. Käesoleva seaduse maksamahakkamisega kaotavad maksvuse Tööstuse- ja käsitöös-

tuse seaduse (VSK XI k. 2 j. 1913. a. väljaanne) §§ 198—251.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Abisekretär O. Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Vabariigi Valitsuse poolt 7. mail 1930
vastu võetud

242. Seakasvatuse edendamise ja peekoni hindade kindlustamise fondi seaduse teostamise määrus.

Alus: Seakasvatuse edendamise ja peekoni hindade kindlustamise fondi seaduse § 7 (RT 27 — 1930).

Fondi valitsemine ja fondi moodustamine.

§ 1. Seakasvatuse edendamise ja peekoni hindade kindlustamise fondi valitsemine, fondi heaks minevate summade vastuvõtmine ja väljamaksmine käesoleva määruse ja põllumajanduse-osakonna korralduste kohaselt, samuti ka vabade fondi summade hoidmine pannakse Pikalaenu Panga peale, mille eest arvatakse Pikalaenu Pangale tasu 0,1 % kõigi fondi heaks sisse makstud summade (§§ 3, 4 ja 5) pealt.

§ 2. Fondi heaks minevate summade tasumine sünnib kuuaruannete põhjal, mida eksporttapamajad on kohustatud kokku seadma kuu jooksul eksporteeritud peekonsigade arvu kohta ja esitama iga järgneva kuu 10. kuupäevaks põllumajanduse- ja loomatervishoiu-osakonnale.

§ 3. Riigi eelarve korras fondi määratud summad kantakse üle riigikassa poolt fondi arvele osade kaupa üks kord kuus, kuu esimesel poolel põllumajanduse-osakonna sellekohase korralduse põhjal.

§ 4. Riigi protsendimaksu ülekandmine fondi arvele sünnib loomatervishoiu-osakonna poolt iga kuu esimesel poolel selle järele, kui eksporttapamajad on tasunud riigi protsendimaksu.

§ 5. Ühistegelistelt eksporttapamajadelt fondi heaks võetava erimaksu tasumine sünnib 2 korda kuus põllumajanduse-osakonna poolt eksporttapamajadele saadetava maksukäsu põhjal.

Erimaks tasutakse järgmiste normide järgi:
Kr. —.70 kui Londoni turu

kõrgeim noteering

on I sordi Eesti

peekoni eest pro Cwt. Sh. 90

„ —.80 „ „ „ „ „ 91

„ —.90 „ „ „ „ „ 92 j.n.e.

kuni

„ 3.60 „ „ „ „ „ 119,

millest kõrgemale erimaks enam ei tõuse, vaatamata Londoni turul noteeritud hinna kõrgusele.

§ 6. Paragrahvides 3, 4 ja 5 tähendatud summade fondi heaks sissemaksmine algab peekonsigade pealt, mis on ekspordeeritud alates 14. maist 1930.

Fondi kasutamine.

§ 7. Seakasvatuse edendamiseks määratud fondi osa kasutamine sünnib põllumajanduse-osakonna poolt esitatud, erikomisjoni poolt (seaduse § 4) heaks kiidetud ja Vabariigi Valitsuse poolt Põllutöoministri ettepanekul kinnitatud eelarve alusel.

§ 8. Erikomisjoni kutsub kokku esimees. Komisjon on otsustusevõimeline, kui koos on vähemalt pool liikmete arvust, nende hulgas esimees. Küsimused otsustatakse lihthäälteenamusega. Häälte poolekslangemisel otsustab esimehe hääl.

§ 9. Peekoni hindade kindlustamise kapitalist makstakse põllupidajatele lisatasu, kui esimese sordi Eesti peekoni kõrgeim hind Londoni turul langeb alla 80 shillingit per Cwt.

Lisatasu makstakse ainult I ja II sordi peekonsigade pealt ning ühesuguste normide järgi.

§ 10. Lisatasu makstakse põllupidajatele iga müüdü I ja II sordi peekonsea pealt nii mitu krooni, kui mitu shillingit Londoni turul noteeritud hind (§ 9) langeb alla 80 shillingit per Cwt.

§ 11. Lisatasu maksmisel (§ 10), samuti ka ekspordtapamajadelt fondi heaks võetava erimaksu arvamisel (§ 5) võetakse aluseks Londoni lihabörsi ametlikud noteeringud (Official Market Report Bacon), mida ekspordtapamajad on kohustatud iga nädal esitama põllumajanduse-osakonnale.

§ 12. Lisatasu makstakse põllupidajatele välja sigade ostmisel ühistegelisteks ekspordtapamajade poolt ekspordtapamajade oma summadest. Ostmise juures kirjutatakse arve, mis jääb ekspordtapamajale ja millest ära kiri antakse välja seamüüjale põllupidajale. Arves peab olema näidatud lisatasu summa eraldi ja arve peab võimaldama igal ajal kontrollida lisatasu vastuvõtmist peekonsea müüja põllupidaja poolt.

§ 13. Paragrahv 12 tähendatud arvete põhjal ekspordtapamajad seavad kokku nädala-aruanded lisatasude maksmise kohta ja esitavad need Pikalaenu Pangale lisatasu väljamaksimiseks peekoni hindade kindlustamise kapitalist.

§ 14. Ekspordtapamajade poolt põllumajanduse- ja loomatervishoiu-osakondadele, samuti ka Pikalaenu Pangale esitatavad kuu- ja nädala-aruanded peavad olema kontrollitud ja

alla kirjutatud Põllutöoministeeriumi esindaja poolt.

§ 15. Põllutöoministeeriumil on õigus oma esindaja kaudu igal ajal revideerida ekspordtapamajade sigade ostu-müügi ja lisatasude maksmise operatsioone.

Riigivanem O. Strandman.

Põllutöominister A. Kerem.

Majanduseminister J. Zimmermann.

Riigisekretär K. Terras.

Vabariigi Valitsuse poolt 8. mail 1930 vastu võetud

243. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse korraldamise ja kontrollimise määrus õppeasutistes.

Alus: Kaitseväeteenistuse seaduse § 6 (RT 43 — 1926).

§ 1. Koolides õppiva noorsoo riigikaitse kasvatuse ja õpetuse eesmärgiks on anda noorsoole meelsust, võimisi ja oskust, mis oleksid aluseks riigi kaitsmiseks ja kaitseväeteenistuse edukaks täitmiseks.

§ 2. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse on sunduslik kõigile Eesti Vabariigi kodakondsusse kuuluvaile õpilastele — poeglastele, kes ei ole veel täitnud kaitseväeteenistust, alates esimese õppeaastaga, mis järgneb sunduslikule algkoolile.

Kehaliste harjutuste iseloomu kandvatest riigikaitse õpetusest ja harjutustest pedagoogikanõukogu võib vabastada õpilasi kooli-arsti ettepanekul.

§ 3. Riigikaitse kasvatuse teostatakse kõigis koolides ühenduses muu kasvatusega, riigikaitse õpetust antakse ja õppust teostatakse koolides, kus leidub vähemalt 12 poeglast, kellele õpetuse eelmise paragrahvi alusel sunduslik, eritundidel kooliaasta vältel 1 tund nädalas ja 8 eripäeval kooli õppetöö lõpul, põllutöökoolides erikokkuleppe alusel koolitöö vältel kuni 2 t. nädalas, neist teine eripäevade arvel.

Õppusest eripäevadel koolitöö lõpul on vabad keskkooli kahe esimese ja kutsekooli esimese klassi õpilased, kuid tarbekorral võib Hariduse- ja sotsiaalministri ja Kaitseministri kokkuleppel laiendada seda õppust ka nende õpilaste kohta.

§ 4. Riigikaitse õpetuse õppejõududeks on riigikaitse õpetuse instruktorid.

Instruktoriteks võivad olla tegelikult kaitseväeteenistuses olevad ohvitserid, kellel on keskkooli üldharidus ja kes on lõpetanud erilised riigikaitse õpetuse instruktorite kur-

sused, mille õppekavad kinnitab Kaitseminister kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga. Eesõigus instruktorite kohtade saamiseks on ohvitseridel, kes peale selle on lõpetanud kehakasvatuse kõrgema õppeasutise.

Eelmises lõigus tähendatud isikute puudusel võivad Kaitseministri nõusolekul instruktorite kohuste täitjateks olla õpetaja kutsega isikud, kui nad on reservohvitserid või reservallohvitserid ja kui nad on lõpetanud eelmises paragrahvis tähendatud kursused.

§ 5. Riigikaitse õpetuse instruktorid valitakse Kaitseministrilt esitatud kandidaatide hulgast. Neid kinnitab ja registreerib ametisse vastav õpetajaid registreeriv asutus.

§ 6. Riigikaitse õpetuse instruktorid vabastatakse ametist õpetajate kohta maksvate seaduste ja määruste alusel, kusjuures ametist eemaldamise juhtudel kuulatakse Kaitseministri arvamine.

Riigikaitse õpetuse instruktorid, kes kuuluvad tegelikku kaitseväeteenistusse, vabastatakse peale selle veel järgmistel juhtudel:

1) nende tegelikust kaitseväeteenistusest vabastamisel või

2) tegeliku kaitseväeteenistuse kohuste täitmisele kutsumisel.

§ 7. Riigikaitse õpetuse õppevahenditest Kaitseministeerium annab tasuta kasutada relvad, laskemoona, õppevahendid, kaitseväge määrustikud ja eeskirjad ning raamatud — viimased kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministeeriumiga. Samuti Kaitseministeerium annab riigikaitse õpetuse teostamiseks kasutada tasuta oma harjutusevälju ja laskeradasid ning kannab riigikaitse õpetuse eripäevade kulud.

§ 8. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse juhtnõuroid ja kavade koostab Kaitseministeerium, kinnitab ja paneb maksma Minister, kellele allub kool, kokkuleppel Kaitseministriga.

§ 9. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse teostamine kõrgemates õppeasutistes sünnib erimääruse põhjal.

§ 10. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse teostamise instrueerimine ja kontrollimine sünnib õppeasutiste kasvatuse ja õpetuse üldises kontrollimise korras, eriti aga ohvitseri kaudu, keda Kaitseministeerium komandeerib selleks otstarbeks Hariduse- ja sotsiaalministri käsutusse — viimase nõusolekul. Sel ohvitseril on riigikaitse õpetuse instruktorite suhtes koolinõuniku õigused ja tegevas teenistuses olevate ohvitseride-instruktorite suhtes pataljoniülema õigused.

§ 11. Õpilastele, kes saanud riigikaitse õpetuse, antakse kaitseväeteenistuste kohuste täitmisel soodustusi erimääruste järgi.

§ 12. Kaitseministril on õigus Hariduse- ja sotsiaalministri nõusolekul iga 2 aasta tagant suvisel koolivaheajal riigikaitse õpetuse instruktorid kutsuda kaitseväge laagrisse vastavate laagriõppuste läbivõtmiseks, kusjuures tegelikus kaitseväeteenistuses mitte-seisvate ohvitseride ja allohvitseride laagrist osavõtmine sünnib Kaitseväeteenistuse seaduse § 197 p. 2 lit. a ette nähtud normide arvel. Laagri päevarahad ja sõidukulud sel puhul kannab Kaitseministeerium. Samuti on Kaitseministril õigus Hariduse- ja sotsiaalministri nõusolekul riigikaitse õpetuse instruktoritele korraldada kordamiskursusi.

§ 13. Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Vabariigi Valitsuse poolt 10. novembril 1926 kinnitatud Määrus sõjalise kasvatuse ja õppuse teostamise ja kontroleerimise kohta õppeasutustes (RT 82 — 1926).

Riigivanem O. Strandman.

Hariduse- ja sotsiaalminister J. Hünerson.

Kaitseminister Osk. Köster.

Riigisekretär K. Terras.

244. Määrus tolli tagasimaksmise kohta tünnimaterjali eest, mis tarvitatud eksporteeritud võitunnide valmistamiseks.

Alus: Tolliseadustiku § 235.

§ 1. Ettevõtte, kes soovib kasutada käesoleva määruse järgi kergendust oma võisaaduse väljamaale veo korral, peab seda eksporteerides üles andma läbilaskvale tolliasutusele revideerimiseks Tolliseadustikus ette nähtud üldises korras ja avaldama sealjuures palvet ülesandekirjas, et temale tagasi makstaks toll võisaaduse pakkimisesemete-tunnide valmistamiseks tarvitatud materjali eest.

§ 2. Tolliasutus revideerib eksporteeritava võisaaduse Tolliseadustikus ette nähtud üldises korras, tehes kindlaks ja ära tähendades revideerimisaktis tunnide arvu, brutto ja netto kaalu ning missugusest puust tunnid valmistatud.

§ 3. Sisseveotoll maksetakse tagasi, kui või on eksporteeritud pöögipuust tünnid ja esitatakse tollikviitung, et ettevõtte on välja maalt sisse vedanud vastavat tünnimaterjali, kusjuures iga võiga eksporteeritud tünni peale arvatakse hõõveldatud pöögipuust: sisselõigetega küljelaudu — 3,6 kg ja põhilaudu — 1,1 kg ning pajuvitsu — 0,6 kg. Need tollikviitungid võetakse arvesse, kui nendes tähendatud tünnimaterjali sissevedamisest kuni või eksporteerimiseni ei ole möödunud üle ühe aasta.

§ 4. Iga eksporteeritud võitünni eest, mille brutto kaal saadetises keskmiselt ei ole alla 56 kg, maksetakse tagasi külje- ja põhilaudade arvel 0,24 kfr. ja pajuviitsade arvel: 0,09 kfr., kui need tollitud tollitariifi § 59 p. 1 järgi, või 0,03 kfr., kui need tollitud § 59 p. 3 järgi. Sisseveetolli tagasimaksmine sünnib Eesti rahaskursi järgi, mis Majanduseministri poolt kindlaks määratud tollimaksude võtmiseks ja mis maksev on tolli tagasimaksmise päeval.

§ 5. Tolliasutus arwab välja ettevõttele tagasimaksmisele kuuluva tollisumma (§ 4) ja annab selle ettevõttele välja üldiste määruste järgi, mis on ette nähtud summade tagasimaksmise asjus. Kokkuleppel ettevõttega võib tolli tagasimaksmine sündida ka perioodiliselt mitme eksporteeritud saadetise eest koos.

§ 6. Tolli tagasimaksmise kohta teeb tolliamet märkused esitatud tollikviitungitel, neid ära võttes, kui nad on lõpetatud.

§ 7. Toll makstakse tagasi käesoleva määruse järgi võitünnide eest, mis eksporteeritud alates 10. märtsist k.a., kui revideerimisaktid sisaldavad vastavaid andmeid.

§ 8. Käesoleva määruse maksamahakkamisega kaotab maksvuse Määrus tolli tagasimaksmise kohta tünnimaterjali eest, mis tarvitatud eksporteeritud võitünnide valmistamiseks (17. veebruarist 1930 nr. 6787 RT 16—1930).

12. mail 1930. Nr. 6163.

Majanduseminister J. Zimmermann.

245. Määrus Moisekatsi vallas (Võrumaal) asuvate riigistatud maade kasutajailt nõutava $\frac{2}{3}$ osa 1929 a. ja $\frac{1}{3}$ osa 1930 a. kinnisvarademaksu õiendamise tähtaja pikendamise asjas.

Avaldatakse Kinnisvarademaksu seaduse § 41 (RT 18/19 — 1920) põhjal.

Tähtjaks Moisekatsi vallas asuvate riigistatud Moisekatsi mõisa maade kasutajailt nõutava $\frac{2}{3}$ osa 1929 a. ja $\frac{1}{3}$ osa 1930 a. kinnisvarademaksu õiendamiseks määratakse 30. novembril 1929 ja 30. aprillil 1930 asemel 31. mai 1930.

Tallinnas, 13. mail 1930.

Majanduseministri eest A. Merits.

Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.

246. Kohtu- ja siseministri 10. mai 1930 otsus Otepää alevi administratiivpiirkonna laiendamise asjas.

Alus: Aleviseaduse § 8 (VSK 1917 nr. 187, art. 1082) ja Vabariigi Valitsuse otsus 30. septembrist 1919 (RT 71 — 1919).

Kinnitan Tartu maavolikogu 16. märtsi 1929 otsuse (prot. nr. 8 p. XXIII) Otepää alevi administratiivpiirkonna laiendamise asjas. Selle otsuse järgi eraldada Pühajärve vallast ja liita Otepää aleviga maa-alad, millised tähendatud maamõõtjate J. Tamme poolt 23. septembril 1928 ja A. Toome poolt 21. jaanuaril 1930 valmistatud plaanidel ümbritsetuna järgmise piirijoonega: alates alevi senisest lõunahommikupoolsest piirinurgast, plaanidel märgitud punkt 1-st, minnes lõuna suunas Nüpli tee hommikupoolset äärt mööda ja Pühajärve ning Nüpli endiste mõisate vahelist piiri mööda kuni ojani, plaanidel märgitud punkt 2-ni; sealt õhtu suunas oja mööda ja Pühajärve ja Nüpli endiste mõisate vahelist piiri mööda kuni Pühajärve mõisast planeeritud koha nr. 32-a piirini, plaanidel märgitud punkt 3-ni; sealt koha nr. 32-a piiri mööda, kohta välja jättes, Kolga talu teeni, edasi otse üle tee Pühajärve mõisast planeeritud koha nr. 19 piiri mööda, seda kohta välja jättes, õhtu ja põhjaõhtu suunas krundini nr. 38; sealt krundi nr. 38 piiri mööda, seda krundi välja jättes, hommiku ja põhja suunas Pühajärve-Otepää maantee, plaanidel märgitud punkt 4-ni; sealt maantee äärt mööda, maanteed alevi piirkonda võttes, põhja-hommiku suunas kuni Telliskivi tehase nr. 22 ja riigi metsa piirini, plaanidel märgitud punkt 5-ni; sealt Telliskivi tehase ja riigi metsa piiri mööda esiti põhja, siis õhtu suunas, Telliskivi tehast välja jättes, kuni riigi metsa õhtupoolse ääreni, plaanidel märgitud p. 6-ni; sealt põhja ja põhjahommiku suunas riigi metsa äärt mööda, metsa alevi piirkonda võttes, kuni alevi senise piirini Undisoo metsavahi juures, plaanidel märgitud punkt 7-ni, — kokku maa-alasid alevi piirkonda võttes 180,32 hektaari, hinnatud maksustamiseks 390,65 puhaskasurubla.

Ühes liidetavate maa-aladega lähevad Otepää alevile seadustes ette nähtud kõik üldised avalikud õigused ja kohused nende maa-alade ja seal asuvate elanikkude suhtes.

Piirimuudatus teostada 1. oktoobriks 1930, vastuväited jätta tagajärjeta.

Kohtu- ja siseminister A. Anderkopp.

Administratiiv-osakonna direktor E. Dolf.

247. 3. jaoskonna tööinspektori ringkonna kinnitusameti koosolekul 30. aprillil 1930 selle ringkonna kohta vastu võetud otsused.

I.

Lihttöölise keskmise päevapalga kindlaksmääramine Tööliste õnnetusjuhtumiste korral kindlustamise seaduse §§ 405 ja 558 ja Kinnitusameti seaduse § 13, 2. jao p. 3 põhjal.

Kinnitusamet, lihttöölise keskmise päevapalga kindlaksmääramise asja läbi vaadates, otsustas lihttöölise keskmiseks päevapalgaks määrata ühe aasta peale, 1. maist 1930, järgmised määrad: täiskasvanutele (17 a. ja vanemad) meestööliste 2 kr. 25 s., naistööliste 1 kr. 95 s.; alaealistele (16 a. kuni 17 a.) meestööliste 1 kr. 68 s., naistööliste 1 kr. 47 s.; 15 a. kuni 16 a. meestööliste 1 kr. 38 s., naistööliste 1 kr. 20 s., lapsealastele (14 a. kuni 15 a.) meestööliste 1 kr. 14 s., naistööliste 96 s.

II.

Haigemajas arstimise eest tasunormi kindlaksmääramine Tööliste haiguste vastu kinnituse seaduse § 306, Tööliste õnnetusjuhtumiste korral kindlustamise seaduse § 395 ja Kinnitusameti seaduse § 13, 1. jao p. 7 ning 2. jao p. 1 põhjal.

Kinnitusamet, haigemajas arstimise eest tasunormi kindlaksmääramise asja läbi vaadates, otsustas: tööliste haigemajas arstimise ja ülalpidamise eest tasunorm öö-päeva kohta

III klassis ühe aasta peale määrata, 1. maist 1930 — 250 senti.

Märkus. Sidematerjal, rohud ja teised arstimisvahendid arvatakse nende tegeliku väärtuse järgi.

Kinnitusameti juhataja,
rahukohtunik Kallisma.

3. jaoskonna tööinspektori eest
abi O. Vahtra.

248. Tulekustutuseabinõude juurdevedamise taksid Valga linnas.

(Vastu võetud Valga linnavolikogult 27. märtsil 1930.)

Tuleõnnetuste puhul makstakse hobuste, veo- ja sõiduabinõude pidajatele vee ja tulekustutamisinõude juurdevedamise eest tasu järgmisel määral:

esimesele vee kohaletoojale — 5 kr.,
teisele vee kohaletoojale — 3 kr.,
kolmandale vee kohaletoojale — 2 kr.,
igale järgmisele vee kohaletoojale — 50 s.,
pritsi veo eest — 2 kr.

Need taksid hakkavad maksma kaks nädalat pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Nende takside maksmahakkamisega kaotavad oma maksvuse Valga linnavolikogult 30. oktoobril 1924 vastu võetud ja Riigi Teatajas 147 — 1924 avaldatud vee ja tulekustutuseabinõude tulekahjude juurde vedamise taksid Valga linnas.

Valgas, 24. aprillil 1930.

Linnapea J. Soo.
Sekretär A. Printsman.